

der vide Besked, Diakonisserne, Sygeplejerskerne, Mænd og Kvinder i Menighedsplejerne. Spørg f. Eks. en Kvinde som Etatsraadinde Hoff, der er Medlem af Københavns Borgerrepræsentation, som er Læge, og som blandt andet har et Distrikt herinde omkring Adelgade og Borgergade. Hun siger: Indenfor det Distrikt, jeg kender, og hvor jeg er Læge, er der flere Hundrede fattige Børn, som underernæres hver eneste Dag. Og saa Baggrunden, Kampene, som disse Kvinder, disse Enker mange Gange have udstridt, hvor beundringsværdigt er det ikke for manges Vedkommende. November Skiftedag opholdt jeg mig i Aarhus og var paa Banegaarden, hvor jeg ventede paa Toget, der var forsinket. Ude i Forhallen mellem en hel Mængde Tjenestefolk og Folk, der skulde rejse, stod gemt i en Krog en Kvinde paa omkring 40 Aar med et lille Barn paa Armen og omgivet af 7 Børn i en Alder af Trip, Trap, Træsko. Det var en Lejehusmands Hustru, jeg havde for mig. Men hvor saa de Børn ikke nydelige og renholdte ud, ikke fordi deres Klæder vare nye, nej, men de vare bødede saa udmærket. Det var en Kvinde, som havde kæmpet, som ikke vilde, at nogen skulde se paa hendes Børn, at de led Nød. Hendes Arbejdsdag, det erfarede jeg, var fra Kl. 3 $\frac{1}{2}$ à 4 om Morgenen paa Herregaarden til Malkning et Par Gange om Dagen, til Vaskning af Spande og forskellige andre Arbejder og saa hendes eget Arbejde derhjemme. Mandens Arbejde var et lignende. Saa er det, at det hænder, at han falder bort, en Dag kommer han hjem, det er galt med Brystet, han har været hos Lægen, han har ikke givet ham synderligt Haab, men arbejde maa han, og han arbejder, til han styrter. Det er for sent, at han faar Lægehjælp, det er for sent, han kommer paa Hospitalet. Han dør, og saa staa denne Enke som mange Hundrede danske Enker alene tilbage med sine Børn. Disse tapre Kvinder ere de bedste danske Kvinder, vi have, de udføre et Arbejde, som er af Betydning ogsaa for vort Lands Fremtid — ogsaa ude paa Jyllands Heder lever der mange saadanne Enker. De kæmpe en fortvivlet Kamp, de skulle hjælpes, de maa hjælpes, og det er aldeles meningsløst, at vi vente. Vi maa vide, at hver Dag, vi nøle med denne Sag, finder der Katastrofer Sted. En Gang imellem sker der en Katastrophe, en Eksplosion dernede fra Dybet skræmmer os og vækker vor Uro. En saadan Katastrophe indtraf for nogle Aar siden i Tvis Hede, og noget lignende i mindre Udgifter

finder Sted her og der. Der var Katastrofen i Skejby, hvor 5 Børn indebrændte, medens deres Fader og Moder vare paa Arbejde paa Herregaarden. Men disse Katastrofer ere alligevel at regne for intet mod alle de mange smaa Eksplosioner, som Offentligheden slet ikke kommer til Kundskab om rundt om i Tusinder af Hjem.

Derfor er det, at mine Meningsfæller og jeg, deres Ordfører i denne Sag, vi bede, vi kræve, vi fordre, at der bliver gjort et virkelig alvorligt Arbejde for at hjælpe alle disse Enker, alle disse Børn. For godt og vel et Aar siden har der fra Højre og Venstre, de forskellige Nuancer indenfor Venstre med Undtagelse af de Radikale, været holdt mange store; og i Formen fra de Herrers Synspunkt udmærkede Taler om at bøje sig for eller om i betydelig Grad at respektere de sagkyndige, de militært sagkyndiges Krav. Jeg vil sige, hvis vi blot i beskedent Grad vilde lytte til, hvad de socialt sagkyndige kunne sige os om dette Spørgsmaal, vilde vi intet Øjeblik nøle med at løse dette Spørgsmaal eller tage det op. Der er en Del Kommuner, som ere godt i Gang med at overflytte mange af Enkerne til Hjelpekasserne. Men det gælder jo i øvrigt, at de fleste Kommuner, ganske særligt Bykommuner, ere spændte saa haardt for, Skatteforholdene ere saa pinagtige, at de selv med den bedste Villie ikke magte at løse denne Opgave. Hvis den skal løses, saaledes som den bør løses, maa Staten træde virksomt og grundigt til og træde formidlende til overfor alle Kommuner, saaledes at de enkelte, der have økonomisk Evne, komme til at svare de Skatter, der ere fornødne til at løse dette Spørgsmaal.

Jeg vil, inden jeg slutter, sige, at vi jo ikke stille Krav om, at den Hjælp, som det offentlige yder til forældreløse Børn, ubetinget og under alle Forhold skal udredes til Enkerne selv. Det er klart, at her maa der tages Hensyn til, hvorledes vedkommende Moder er overfor sit Barn, om hun er økonomisk og en god Husholderske. Det kan være rigtigt nok, at de fleste af de forsimplede og forhutilde Kvindemennesker have en stærk Undskyldning i de slette Barndoms- og Opdragelsesforhold, de mange Gange have haft, men naar de nu en Gang ikke ere økonomiske og en Gang ere mere eller mindre demoraliserede, maa Samfundet træde hjælpende til overfor Børnene uden at lade den Hjælp, der ydes disse Børn, gaa direkte til Moderen. Her maa Samfundet